

LEGENDARISKE FODSPOR

Legenderne Old Tom Morris, Sir Henry Cotton og Ben Sayers bidrager til at gøre Speyside-området i Skotland populært blandt golfspillere.

AF JENS CHRISTENSEN

Området Speyside i Highland-regionen mellem Aberdeen og Inverness i det nordøstlige hjørne af Skotland kendes for tre vidt forskellige fortrin: linksgolfbaner, whisky-destillerier og et mikroklima, der ikke findes andre steder i landet.

Tilsammen gør disse fortrin Speyside til en særdeles populær turistdestination, som meget forståeligt tiltrækker både mange skotter og turister fra store dele af verden - inklusive lille Danmark. Og antallet af danske turister stiger med garanti i år, hvor det danske flyselskab DAT har åbnet en ny rute fra Esbjerg til Aberdeen med fem ugentlige afgangene.

Speyside har sit navn efter floden Spey, der udløber i Nordsøen mellem de to historiske og charmerende fiskerbyer, Lossiemouth og Cullen. Sidstnævnte havde i 12 år et danskejet minihotel med syv værelser og udsigt til Nordsøen, Bayview Hotel, hvis to forskellige ejere, Jørgen Pedersen og Annegrethe Friis, begge samarbejdede med en række lokale golfbaner og derfor trak mange danske golfspillere til Cullen. Annegrethe Friis satte hotellet til salg i 2014, men det blev aldrig solgt, og i dag er det desværre lukket.

Speyside har sit navn efter floden Spey, der udløber i Nordsøen

10 par 3-huller

Bayview Hotel var ellers populært nok blandt golfspillere, fordi gæsterne også havde udsigt til en af de mest spektakulære linksgolfbaner i Skotland, Cullen Links - spektakulær, fordi den rummer 10 par 3-huller, syv par 4-huller og et par 5-hul. Det vil altså sige, at banen kun har par 63 og kun måler 4.623, 4.404 og 4.303 meter! Ikke desto mindre strømmer folk med interesse for både skotsk historie og golfhistorie til Cullen Links - først og fremmest fordi man møder masser af begge dele i Cullen.

Landsbyens oprindelige navn var Inverculen - på skotsk gælisk Inbhir Cuilinn - som blev kendt for kongelig borg, The Royal Burgh of Cullen, der blev opført af King William the Lion i 1200-tallet. Den blev senere overtaget af King Robert The Bruce, som kæmpede for Skotlands selvstændighed mod King Edward I of England. Senere levede King James II på slottet.

Udover Cullen Links er landsbyen med ca. 1.300 indbyggere i dag kendt Cullen Skink - en fiskesuppe lavet på røget kuller, mælk, kartoffel og løg - samt for nogle tidligere jernbanebroer, hvoraf to indgår i en national cykelrute.

Klippehullerne

Det er dog Cullen Golf Links, der tiltrækker flest turister, fordi banen har en lang og spændende fortid - ikke mindst fordi de første ni huller blev åbnet helt tilbage i 1870 med legenden Old Tom Morris som arkitekt. Han blev født i 1821 i golfens arnested, St. Andrews, og vandt The Open Championship fire gange (1861, 1862, 1864

og 1867). Han er stadig den ældste spiller, der har vundet The Open Championship - som 46-årig. Morris døde i 1908 i en alder af 86 år - efter at have designet en lang række spektakulære golfbaner i både Skotland, England og Irland.

Til hans mest spektakulære hører Cullen Golf Links, fordi den ikke ligner nogen anden bane, han designede. Det skyldes, at man spiller banens fire signaturhuller fortløbende - 11, 12, 13 og 14 - omkring store, solitære klipper. De har alle par 3, men henholdsvis handicapsnøgler 6, 2, 4 og 8, så der er tale om svære huller, hvor bolden skal forcere klipperne på forskellige måder mellem teestederne og klipperne. Specielt 12. hul, hvor man fra teestedet kun skimter toppen af greenflaget bag en tværgående klippe, kræver et langt, højt og præcist teeslag.

Kun tre af »klippehullerne« - 11, 12 og 14 - var med i 9 hullers-bane, som Old Tom Morris tegnede. Det fjerde - 13 - kom først til, da banen i 1905 blev udvidet til 18 huller med Charlie Neaves, PGA-pro i Moray Golf Club i nærliggende Lossiemouth som arkitekt.

Historisk hotel

Selvom Bayview Hotel er lukket, er det heldigvis stadig muligt at bo på et hotel med panoramaudsigt over golfbanen og Nordsøen, nemlig i det charmerende Cullen Bay Hotel, der, højt i terrænet og med 14 værelser, ligger parallelt med kystlinien.

Dette hotels historie daterer sig væsentlig længere tilbage end golfbanens, idet Laird William Gordon I allerede i

slutningen af 1600-tallet byggede det slotlignende Farskane House på stedet. Hans våbenskjold findes faktisk på Cullen Bay Hotels vestgavl.

Flere generationer af Gordon-familien beboede Farskane House, indtil det i 1924 blev ombygget til hotel. Siden har Cullen også været et populært feriemål for ikke-golfspillere, fordi byen ligger ved en langstrakt sandstrand, der for en stor dels vedkommende grænser op til de golfhuller, som løber langs med eller vinkelret på kystlinien. Sandstranden betyder, at der er væsentlig flere turister i Cullen om sommeren end om vinteren.

Lidt pudsigt var danskere impliceret, da Cullen første gang blev nævnt i Skotlands historie. Det skete i år 962, hvor King Ingolf of Scotland i The Battle of Bads ved Cullen besejrede danske og norske vikinger, som derefter opgav deres rasering og kontrol af Skotland, selvom King Ingolf faktisk blev dræbt i slaget.

Old og New Course

Golfdestinationen over alle i Speyside hedder uden sammenligning Moray Golf Club i Lossiemouth, hvor der i 1889 med føromtalt legendariske Old Tom Morris som arkitekt blev åbnet en 9 hullers-bane, som to år senere blev udvidet til 18 huller. I 1905 blev en 9 hullers Ladies Course indviet, og den bestod faktisk indtil 1979, hvor Sir Henry Cotton, en legendarisk englænder som både spiller og banearkitekt, implementerede Ladies Course i endnu en 18 hullers-bane. Siden har de to baner heddet henholdsvis Old Course og New Course.

» Det er disse solitære klipper, der på fire fortløbende huller gør Cullen Golf Links til en speciel oplevelse. Foto: Per Pedersen

Sir Henry Cotton, der levede fra 1907 til 1987, var den førende professionelle britiske golfspiller i sin generation og vandt The Open Championship tre gange (1934, 1937 og 1948). Allerede mens han spillede, blev han - i 1946 - af dronningen udnævnt til MBE (Member of the Order of The British Empire). The Rookie of The Year Award på European Tour har båret hans navn, siden denne debutantpris blev

indstiftet i 1960, en pris, som Thomas Bjørn i øvrigt vandt i 1996.

Knaldgul indramning

Old Tom Morris var så glad for sit Old Course-lay out, at han blev en flittig gæst på banen, i hvis første år han kom op fra St. Andrews og spillede en række opvisningsmatcher, der afstedkom stor tilskuerinteresse. Old Course har i øvrigt altid tiltrukket store personligheder. En af dem var James Ramsey Macdonald, der i 1916, under 1. verdenskrig, blev ekskluderet af klubben for sine pacifistiske synspunkter. Han nægtede at blive medlem igen, da han efter krigen blev udnævnt til premierminister!

Golfdestinationen over alle i Speyside hedder Moray Golf Club

» Fra det historiske Cullen Bay Hotel er der udsigt til de første og sidste huller på golfbanen. Foto: Per Pedersen

» På begge Moray-baner kommer man tæt på Lighthouse Covesea, der har udviklet sig til en stor turistattraktion. Foto: Per Pedersen

Moray Golf Club har altid haft mange ejere af single malt whisky-destillerierne i Speyside som medlemmer - og har det stadig. Det betyder, at klubhusbaren hvert år får ny 10 år gammel whisky fra forskellige destillerier.

Både 1. hul tee på Old Course og det majestætiske klubhus ligger på kystlinjen

ud til Moray Firth Coast, og alene disse to placeringer antyder, at der venter en særlig golfoplevelse forude. Det holder stik, selvom hullerne derefter arbejder sig lidt mere og mere ind i landet - mellem ældgamle, knaldgule gorsebuske, der simpelthen indrammer de grønne fairways.

Man spiller faktisk først på kystlinjen

igen, når man kommer til hullerne 15, 16 og 17 - tre store udfordringer rent teknisk uanset vindretningen. Ellers er det nogle lange, flade par 4-huller, der præger banen - med undtagelse af 18. hul, hvor greenen ligger på et væsentlig højt plateau end fairway. Denne greenplacering betyder, at der som regel altid er stor tilskuerinteresse fra klubhusterrassen omkring det svære indspil.

Markant fyrtårn

Når man har spillet i Old Tom Morris' fodspor på Old Course, skal man selvfølgelig også spille i Sir Henry Cottons fodspor på New Course, hvor kun hul 10 ligger på kystlinjen. Til gengæld kan man på dette nyde udsigten til det markante og smukke fyrtårn, Covesea, som i dag ejes af Lossiemouth kommune og derfor er åbnet for publikum, der kan leje sig ind i og overnatte i to hytter i fyrmesterboligen til tårnet. Det gør mange mennesker, fordi der fra tårnets top er udsigt til Royal Air Force-basen i Lossiemouth, hvor nutidens militære kampfly, Eurofighter Typhoon, testes dagligt.

Disse jagerfly medfører en øredøvende larm på de yderste New Course-huller, når de starter og lander, men det tager de fleste spillere uden at kny, fordi de sim-

pelthen fascineres af, at jagerne kommer drønende i mindre end 50 meters højde. Nærmest Covesea kommer man på 12. green og 11. tee, mens man kommer tættest på jagerflyvene på hul 14, der ligger som nærmeste nabo til start- og landingsbanerne på RAF-basen.

Generelt har New Course ikke samme sværhedsgrad som Old Course, så man gør faktisk klogt i at spille New Course, før man kaster i lag med Old Course. F.eks. har New Course kun to par 5-huller, kun tre teesteder - mod fire på Old Course og - de tre total længder på New Course er betydelig kortere end de tilsvarende total længder på Old Course.

To signaturhuller byder New Course på. Det gælder først og fremmest hul 10, dogleg højre par 4 - banens eneste, der løber langs kystlinjen, hvorfra en kanal deler fairway i to halvdele. Også hul 17, banens sværeste par 3, kræver fuld koncentration i form af et langt og præcist teeslag.

Specielt klubhus

Mellem Lossiemouth og Cullen ligger fiskerbyerne Buckie og Findochty på hver sin side af Strathlene-området, hvor en 9 hullers golfbane og en golfklub blev etableret i 1877. I mange år hed klubben Buckie Golf Club, men navnet blev

senere ændret til Strathlene Golf Club, da klubben i stedet fik en 18 hullersbane med PGA-proen i Moray Golf Club, George Smith, som arkitekt, en bane, der siden har været særdeles populær på grund af sin fascinerende beliggenhed på kuperet klippegrund ud til og højt over Moray Firth.

Men det var ikke kun den unikke beliggenhed, der gjorde 18 hullers-banen attraktiv for både klubmedlemmer og greenfeegæsterr. Det samme gjorde et specielt klubhus, nemlig den gamle jernbanestation i Buckie, der i 1939 blev købt af kommunen og flyttet til golfbanen. Her fungerede jernbanestationen, efter en ombygning, som et charmerende klubhus indtil 1974, hvor det blev nødvendigt at bygge et nyt og større klubhus. Klubben købte i øvrigt banen af kommunen i 1997.

På grund af den kuperede beliggenhed har hvert hul på Strathlene-banen sin egen karakteristisk, fordi hullerne veksler mellem undulerede fairways, slugter, bakker og eleverede greens. Kun de sidste fire huller ligger - for sig - på et fladt areal. Der er tale om en forholdsvis kort bane med par 69, men alligevel har den en temmelig høj sværhedsgrad, fordi den fremherskende vind fra fjordsiden gør, at det er svært at holde bolden på fairways og fri af

disses omkransende gorsebuske, hvor en skævert som regel betyder mistet bold.

Ben Sayers-banen

Den yngste af Speyside-golfklub med en linksbane hedder Spey Bay Golf Club og ligger ved Spey Bay i Fochabers, hvor floden Spey munder ud i Moray-fjorden. Denne bane blev åbnet i 1907 med design af en anden skotsk legende, Ben Sayers, der levede fra 1856 til 1924.

Ben Sayers vandt 24 professionelle turneringer, men aldrig The Open Championship - som Old Tom Morris og Sir Henry Cotton. Efter en lang spillerkarriere blev han træner og underviste stjernespillere som skotske Dorothy Campbell, vinder af både American, Canadian og British Amateurs, samt Arnaud Massy, den første franskmand, der vandt The Open Championship. Ben Sayers blev også kendt som golfkølledesigner, og der findes faktisk stadig en produktion af golfkøller, der bærer hans navn.

Seks af Ben Sayers-hullerne - 10, 11, 14, 16, 17 og 18 - løber langs med Spey Bay-stranden og byder derfor på ekstra store udfordringer med hensyn til vindretning og -styrke. Gorse og lyng omgærder hullerne, så det gælder virkelig om at ramme fairways fra teestederne ►

» Strathlene-banen havde tidligere havde en gammel jernbanestation som klubhus. I dag har klubben et mere moderne af slagsen. Foto: Per Pedersen

» En bred, plateaudelt green med minimal dybde gør 8. hul, par 3, til signaturhullet på Spey Bay-banen. Foto: Per Pedersen.

på par 4- og par 5-hullerne.

Det er ikke desto mindre et par 3 - hul 8 - man husker bedst, og som må karakteriseres som banens signaturhul. Det skyldes, at man står lige indenfor strandkanten og slår sit teeslag mod en bred plateau-green med en minimal dybde. Havner bolden tæt på greenflaget, uanset for det står, har man nærmest udrettet et mirakel!

» Et hollandsk ægtepar, Siebette og Jan Zandstra, driver Skotlands første whisky bed & breakfast i whiskybyen over alle, Dufftown.

» Havner bolden tæt på greenflaget, har man udrettet et mirakel!

Banen er renoveret/redesignet, siden den blev overtaget af et golfmanagement-firma, men moderniseringen har ikke ændret på, at det kræver store, strategiske evner at spille banen tilfredsstillende.

I mange år kunne man fra et eksklusivt hotel, Richmond Gordon Hotel overskue 18. hul, men det brændte desværre ned til grunden i 1965. I dag er det til gengæld bygget eksklusive udlejningshuse på stedet. Med til historien hører også, at premierminister James Ramsey Macdonald blev medlem af Spey Bay Golf Club, da Moray Golf Club havde ekskluderet ham.

Whiskybyen Dufftown

Udover historiske, klassiske linksgolfbaner rummer Speyside altså også to andre turistmagneter, whisky-destillerier og et mikroklima. Store, kendte single malt whisky-destillerier som Macallan, Glenlivet, Glenfiddich og Balvenie har hovedsæde i Speyside.

Det samme gælder så mange mindre destillerier, at Speyside tilsammen huser halvdelen af alle Skotlands single malt-destillerier og - som det eneste sted i verden - har en single malt-rute for turister og et whisky bed & breakfast-tilbud, The Gables, i udkanten af whiskybyen over alle, Dufftown, hvor ikke færre end syv destillerier hører til, selvom der kun bor 2800 mennesker i byen.

Derfor overstrømmes Dufftown af whisky-entusiater fra nær og fjern, når byen holder sin egen årlige whisky-festival - ligesom de øvrige byer i Speyside med whisky-destillerier.

Det er pudsigt nok et hollandsk ægte-

» Gables Bed & Breakfast rummer fire dobbeltværelser, hvor fyldte whiskyflasker udgør en del af udsmykningen.

par, Siebette og Jan Zandstra, der netop har åbnet The Gables, fordi de i mange år har været vilde med både Speyside-området og skotsk whisky. De har efterhånden samlet 250 forskellige flasker whisky, som de gerne serverer af for deres overnattende gæster. Som kærester så de i sin tid filmen »Braveheart« sammen, og det resulterede i, at deres bryllupsrejse gik til Skotland, som de tabte deres hjerter til.

Det specielle, milde mikroklima på Speyside-kysten skyldes, at bjergkæden Grampian Mountains i Highland-regionen tiltrækker så meget regn, at det skaber Skotlands tørreste, varmeste og solrigeste klima langs Moray-fjorden, hvorfor flaskenæse-delfiner trives i bedste velgående dér, og hvorfor golf kan spilles på kystens linksbaner hele året - som et af de få steder i Skotland.

Det vil altså sige, at man også kan tage til Speyside i vinterhalvåret og spille golf

» Derfor overstrømmes Dufftown af whisky-entusiater fra nær og fjern

på historiske baner som Cullen Golf Links og Moray Old & New Course - i legendariske fodspor afsat af golflegender af Old Tom Morris, Sir Henry Cotton og Ben Sayers.

CULLEN GOLF CLUB:

www.cullenlinksgolfclub.co.uk

MORAY GOLF CLUB:

www.moraygolf.co.uk

STRATHLENE GOLF CLUB:

www.strathlenegolfclub.co.uk

SPEY BAY GOLF CLUB:

www.speybay.co

MORAY SPEYSIDE TOURISM:

www.morayspeyside.com

Golfmagasinet var inviteret til Speyside af Moray Spey Tourism og DAT.

annonce

MANGLER